

INLICHTINGEN
SAMENVATTING

(I.S.A.M.)

3 / 76

Afdeling: Inlichtingen en
Veiligheid.

's-Gravenhage, 18 maart 19
Prins Clauslaan 8
Tfn 81 43 21

Nr. : AIV/0964/Æ-76

Aan:
Zie verzendlijst

INLICHTINGENSAMENVATTING
(ISAM 3/76)

Deze ISAM is een nationaal inlichtingendocument.
Behoudens voorafgaande toestemming van het Hoofd
van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van
de Luchtmachtstaf mag de inhoud niet

- a. ter inzage worden gegeven aan buitenlanders;
- b. ten overstaan van buitenlanders in discussie
worden gebracht;
- c. worden gekopieërd.

VERZENDLIJST (behorende bij Inlichtingsamenvatting nr. 3/76,
d.d. 18 maart 1976.

<u>Aan:</u>	<u>Ex.nr.:</u>
Chef Staf (Luchtmacht) van de Inspecteur Generaal der Krijgsmacht	1 1)
Voorzitter van het Comité Verenigde Chefs van Staven	2 1)
C- CTL	3
C- Vlb Soesterberg	4
C- Vlb Leeuwarden	5
C- GPLV/Vlb Deelen	6
C- Vlb Volkel	7
C- Vlb Eindhoven	8
C- Vlb Twente	9
C- Vlb Gilze Rijen	10
C- 12GGW	11
C- 3GGW	12
C- 5GGW	13
C- CRC/MilATCC	14
C- LVM Groep	15
C- 1LK t.a.v.* C- ASOC	16+17
C- CLO	18 t.e.m. 20 2)
C- LIMOS	21
C- LETS)	22
C- KKSL)	
C- KLS tevens Vlb Ypenburg	23
Directeur Luchtmacht Stafschool	24
Lumat [REDACTED]	25 1)
LuLaMarat [REDACTED]	26 1)
LuLaMarat [REDACTED]	27 1)
MaLumat [REDACTED]	28 1)
Lumat [REDACTED]	29 1)
LaLumat [REDACTED]	30 1)
LaLumat [REDACTED]	31 1)
LuLamat [REDACTED]	32 1)
LaLuMarat [REDACTED]	33 1)
LaLuMarat [REDACTED]	34 1)
LaLuMarat [REDACTED]	35 1)
[REDACTED]	36
<u>I.a.a.:</u>	
Voorzitter van het Comité Verenigde Inlichtingen- diensten Nederland	37
Hoofd MARID	38
Hoofd LAMID	39+40
Hoofd IDB t.a.v. Lu-Liaison Officier	41
OOP/KLu	42
DMLu	43
HPMV d.t.v. VCVCS	44

Ex.nr.:

NMR-Neth. SHAPE t.a.v. Maj [REDACTED]	45
NMR-Neth. AFCENT t.a.v. Maj [REDACTED]	46
NAK-2ATAF t.a.v. Lt-Kol [REDACTED]	47
Neth. Support Unit AAFCE t.a.v. Lt-Kol [REDACTED]	48
<u>d.t.v.:</u> NAK-2ATAF	
C- 1 LVG	49

Intern aan:

BDL - Plv.CLS - Sous-Chef Operatiën - Sous-Chef Plannen	50	
H- Afd.Ops Directie	} ter circulatie	51
H- Afd.Lu Bedr.Veiligheid		
H- Afd.Verbindingen		
H- Afd.Ops Behoeften		52
H- Afd.Plannen	} ter circulatie	53
H- Afd.Organisatie		
H- Afd.Fin.Beleid		
H- Afd.Autom.		
Archief Afd. Inlichtingen en Veiligheid		54
H- Sectie Contra Inlichtingen		55

-
- 1) ter info, daarna retour aan het Hoofd van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van de Luchtmachtstaf.
 - 2) ex. 19 en 20 ter info, daarna retour aan het Hoofd van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van de Luchtmachtstaf.

I N H O U D S O P G A V E

	<u>Blz.:</u>
<u>HOOFDSTUK I - FEITEN EN ONTWIKKELINGEN</u>	I-1
<u>WARSCHAU PAKT</u>	I-1
<u>Warschau Pakt Algemeen</u>	I-1
<u>Sowjet POL-opslag in Finland</u>	I-1
<u>Nieuwe variant op de SPOON REST rondzoekradar</u>	I-1
<u>Mogelijk IFF systeem voor het SA-7 g/l geleide wapensysteem</u>	I-2
<u>WP lsk en lvd middelen tegenover de Centraal Europese Sector</u>	I-2
<u>Vlieg- en oefenactiviteiten van de WP lsk in de "forward area" in de maand februari</u>	I-2
<u>Uitbreiding van het aantal SA-6 regimenten in de DDR</u>	I-4
<u>Ontwikkelingen m.b.t. de vliegtuigslagorde in de "forward area"</u>	I-4
<u>Verdere invoering van de nieuwe Poolse op de FARM GATE lijkende rondzoekradar</u>	I-5
<u>TALL KING EW-radar in de "forward area"</u>	I-6
<u>JOEGOSLAVIË</u>	I-7
<u>De SA-7 bij de Joegoslavische strijdkrachten</u>	I-7
<u>HOOFDSTUK II - ECM CAPACITEITEN VAN AN-12/CUB-C EN D</u>	II-1/II- + bijl.
<u>HOOFDSTUK III - DE IL-76 CANDID</u>	III-1/II
<u>HOOFDSTUK IV - LUCHTOPERATIËN EN WP-LOGISTIEK</u>	IV-1/IV-
<u>HOOFDSTUK V - DE BELANGRIJKSTE WIJZIGINGEN IN DE ELECTRONIC ORDER OF BATTLE OOSTBLOKLANDEN IN 1975</u>	V-1/V-4

HOOFDSTUK VI

HOOFDSTUK VI - ENKELE PUNTEN UIT BREZNEJEWs REDEVOERING OP
HET XXVe CONGRES VAN DE CPSU

VI-1/

HOOFDSTUK VII - DE OOSTDUIITSE INLICHTINGENDIENSTEN

VII-1
+ bij

HOOFDSTUK VIII - OVERZICHT BEHANDELDE VEILIGHEIDSMELDINGEN IN DE
DE MAAND JANUARI 1976

VIII-

1. De secretaris-generaal van de CPSU begint na een woord van inleiding met erop te wijzen dat in de afgelopen periode (sedert 1971) de posities van de "socialistische landen" met elk jaar zijn verstevigd. De invloed van deze landen op de loop van de internationale gebeurtenissen wordt reeds machtiger en sterker. Tegelijkertijd heeft een proces van verdere politieke konsolidatie van deze landen plaatsgevonden. Wanneer enerzijds gesproken wordt van de versterking van de soevereiniteit van de afzonderlijke communistische staten wordt tevens gesteld, dat de elementen van gemeenschappelijkheid op politiek, economisch en maatschappelijk terrein zijn toegenomen. Voor dit proces waarbij de "socialistische landen" meer en meer politiek, economisch en maatschappelijk naar elkaar toe groeien hangt veel af van het vermogen van de onderscheiden communistische partijen van deze landen de eenheid te bewaren, te strijden tegen "exclusiviteit en nationaal isolement" en de gemeenschappelijke internationale taken voor ogen te blijven houden. Openhartig is de mededeling dat er vrijwel geen zitting van het Russische Politburo in de afgelopen periode is geweest, waar niet kwesties werden besproken als versterking van de eenheid van de "broederlanden", ontwikkeling van hun onderlinge samenwerking en de konsolidatie van "onze gemeenschappelijke internationale posities". Die gemeenschappelijke internationale opstelling van de communistische staten is volgens Breznjew ten goede gekomen aan de overwinningen in Vietnam, Cambodja en Laos, maar ook de erkenning van de soevereiniteit van de DDR is met name aan deze opstelling te danken.

2. Zowel voor de betrekkingen met Vietnam en Cuba als voor de betrekkingen met Roemenië, Tsjechoslowakije en Joegoslavië laat Breznjew gelden, dat deze betrekkingen worden onderhouden in een "geest van ware gelijkheid" en dat beslissingen worden genomen met inachtneming van niet alleen nationale maar ook internationale belangen. In de Russische evaluatie kenmerken de betrekkingen met de meerderheid van de comm. partijen van de socialistische landen zich door "volledige eenheid". En ondanks bestaande verschillen van inzicht met bepaalde partijen (men denke

b.v. aan de

b.v. aan de CP van Joegoslavië) is de algemene tendens er een van groeiende verbondenheid van de comm. landen. Kenmerkend voor de partijen van de WP-landen i.h.b. is, dat zij in "permanent kontakt met elkaar" staan. Deze systematische ontmoetingen op multilateraal en bilateraal niveau stellen de leiders van de "socialistische gemeenschap" (WP) in staat gezamenlijk een koers te bepalen en om "zo te zeggen vreugde en verdriet te delen". In deze politieke kontekst wordt ook de betekenis van het Politiek Consultatief Comité en van het WP zelf als politiek-militair bondgenootschap naar voren gebracht. Opnieuw wordt het standpunt vertolkt dat de SU weliswaar tegenstandster is van militaire blokken, maar dat zolang de NAVO voortbestaat de SU samen met de andere deelnemers het WP zal versterken.

3. Ook in de wereldeconomie spelen volgens Breznjew de "socialistische landen" een steeds belangrijker rol. Op Comecon - gebied zal in de komende jaren de doorvoering van specifieke lange-termijn programma's o.a. voor energie en grondstoffen en voor betere bevrediging van de vraag naar voedingsmiddelen en industriële consumptiegoederen centraal staan. Bij deze grootse onderneming, aldus Breznjew, kunnen complicaties nauwelijks uitblijven. Het gaat niet om een zaak van louter economisch belang, maar om een "taak van immense politieke betekenis", om de versterking van de materiële basis van "onze gemeenschap". De groei van de industrie van de Comecon-landen was volgens Breznjew in de afgelopen vijf jaar "viermaal groter dan die van de ontwikkelde kapitalistische staten", in 1975 was de industriële produktie van de Comecon-landen meer dan tweemaal zo groot als die van de EEG-landen. De moeilijkheid bij de beoordeling van dit soort getallen is meestal dat zij, gegeven hun oneven vergelijkingsbasis, symbolen zijn van optimisme of pessimisme, d.w.z. de emoties slechth verhallen en zelden zo nuchter zijn als zij eruit zien. In dit geval kan een voetnoot die eraan herinnert dat de Comecon, anders dan de EEG, dan ook een supermogendheid telt, weer wat ontzuuchtend werken.

4. Tussen de partijen van de "broederlanden" werd, aldus Breznjew, de ideologische samenwerking - ook op het terrein van radio, TV en pers - aanzienlijk uitgebreid. Op grond van een meer

systematische aanpak worden

systematische aanpak worden hiervoor bijeenkomsten georganiseerd. De vraagstukken van de ideologische strijd komen immers onder de huidige omstandigheden volgens de CPSU steeds meer op de voorgrond te staan. Zoals bekend gaat men ervan uit dat ideologische strijd geen voortzetting van de koude oorlog vormt. Ideologische strijd is eerlijke, waarheidsgetrouwe propaganda over de voordelen van het socialistische systeem en de waarheid over het kapitalisme; daarentegen zijn ideologische ondermijning, laster en valse informatie (uiteraard in de Westerse pers) geen ideologische strijd, maar een voortzetting van de koude oorlog. Dat alleen al in de keuze van de formulering voor deze stellingname weinig ruimte voor ontspanning zit, zal duidelijk zijn.

5. De politiek van de huidige Chinese leiders wordt beschreven als openlijk gericht niet alleen tegen de SU, maar tegen de meerderheid van de communistische landen. De Chinese politiek valt samen met die van de "vijanden van de ontspanning in het Westen" en wordt een belangrijke reserve van het imperialisme in zijn strijd tegen het socialisme genoemd. De maoïstische ideologie en politiek zijn niet alleen onverenigbaar met het marxisme - leninisme, zij zijn er ook direct vijandig aan. De strijd tegen het maoïsme zal derhalve worden voortgezet. Tevens evenwel zal de SU, voor wat betreft de interstatelijke betrekkingen, blijven vasthouden aan de beginselen van gelijkheid, eerbiediging van soevereiniteit, territoriale onschendbaarheid, niet-inmenging, niet-aanwending van geweld. De SU verklaart zich opnieuw bereid haar verhouding met China op basis van deze beginselen van de vreedzame coëxistentie te normaliseren. Eerst wanneer Peking weer een politiek zal voeren die gefundeerd is op de marx. - leninistische leer en afziet van zijn huidige anti-socialistische koers zullen er ook mogelijkheden zijn voor ontwikkeling van goede betrekkingen die aan de beginselen van het "socialistisch internationalisme" beantwoorden. Daarmee houdt Moskou dus vast aan de lijn om zoveel mogelijk de geïsoleerde positie van China te benadrukken. Niet Moskou, maar de afgescheidene zal tot inkeer moeten komen. De koortsachtige pogingen van Peking de ontspanning te ondermijnen, ontwapening tegen te houden, wantrouwen en vijandschap tussen de staten te zaaien en zijn streven een wereldoorlog te provoceren om daarvan zelf te kunnen profiteren vormen een groot

gevaar voor alle

gevaar voor alle vredelievende volkeren. Dat wil zeggen China isoleert zich niet alleen van de communistische wereld, maar van de hele wereldgemeenschap.

6. Als een belangrijk facet van de betrekkingen tussen de SU en de ontwikkelingslanden beschouwt de Russische partijleider het feit dat de "politieke inhoud" van deze banden is verrijkt. Het belang daarvan wordt onderstreept, omdat volgens Breznjêw in sommige van deze landen, zoals Egypte en India, het regiem aan sterke druk van de binnenlandse en buitenlandse reactie blootstaat die de socialistische oriëntatie van deze regimes ondermijnt. In dit verband wordt ook Angola genoemd, dat het "voorzak van buitenlandse interventie" werd, maar dat in zijn strijd om de onafhankelijkheid steun ontmoette van de "progressieve krachten in de hele wereld" en deze strijd met succes volvoerde. Ook in de toekomst zal de CPSU de "volkeren die voor hun vrijheid strijden" blijven steunen, waarbij de SU geen voordelen voor zich zelf zoekt, niet uit is op concessies en politieke heerschappij en geen militaire bases tracht te verkrijgen. Kortom: "Wij handelen naar de ingevingen van ons revolutionair geweten, onze communistische overtuigingen". Over het nemen van berekende risico's, over het opvullen van politieke vacua, over gevaren ~~van~~ de detente: géén woord.

7. Positief beoordeeld worden de betrekkingen van de SU met de Arabische landen, m.n. Syrië, Irak, Algerije, Zuid-Jemen, Libië (en de PLO). Daarnaast wordt de ernst van de pogingen van "bepaalde krachten" om de Sowjet-Egyptische betrekkingen te ondermijnen erkend. De SU blijft het Vriendschaps- en Samenwerkingsverdrag met Egypte als een langdurige basis voor haar verhouding met Egypte beschouwen, de moeilijkheid blijft dat Egypte die interpretatie niet of maar zeer ten dele lijkt te delen. In plaats van het verzet tegen de separate deelakkoorden treedt nu de waarschuwing dat deze vooral niet gebruikt mogen worden om de "werkelijke oplossingen" uit te stellen op de voorgrond. Voorkomen dient te worden dat de kwestie van een regeling van het Midden-Oosten conflict alleen in het belang van egoïstische doelstellingen tot een "politiek spel" wordt gemaakt. Bij een algehele regeling van het Midden-Oosten vraagstuk zouden naast de

SU en de

SU en de VS ook Engeland en Frankrijk betrokken kunnen worden bij het garanderen (al dan niet in VN-verband) van de veiligheid en onschendbaarheid van de grenzen van de landen in het Midden-Oosten.

8. Sprekend over de betrekkingen met Aziatische landen onderstreept Breznjew de betekenis van het Vriendschapsverdrag met India, dat een stabiliserende factor in Zuid-Azië en het gehele Aziatische kontinent wordt genoemd. Hoewel geen melding wordt gemaakt van Breznjews eigen plannen om te komen tot een collectief Aziatisch veiligheidsstelsel, verklaart de Sowjet-leiding zich open te stellen voor alle voorstellen die voortkomen uit de zorg om vrede en veiligheid in Azië op grond van collectieve inspanningen te garanderen. Zoals bekend wordt dit streven van Moskou sterk gewantrouwd door Peking. Evenals bij het Russische streven naar de vorming van een collectief veiligheidssysteem voor Europa, lijkt hier immers sprake te zijn van een Russisch machtsspel om politieke ontwikkelingsmogelijkheden te creëren voor neutraliteit als nieuwe beveiligingsvorm. Zolang overigens de volledige normalisering van de Sowjet-Japanse betrekkingen uitblijft, ontbreekt het Moskou's Azië-politiek ook al op dat punt aan elke reële mogelijkheid om de plannen voor vrede en veiligheid in het Verre Oosten en de Stille Oceaan meer kiemkracht te geven.

9. Jegens de Westelijke staten zal de vreedzame coëxistentie-politiek verder worden voortgezet. Naar Lenin verklaarde, aldus Breznjew, vormt zij de "enige juiste uitweg uit komplikaties, chaos en oorlogsgevaar". De lijn van het XXIVe Partijcongres ter likwidatie van de koude oorlog zal worden doorgetrokken. Stappen werden ondernomen om de Europese veiligheid op grond van de erkenning van de "territoriale en politieke realiteiten" die als gevolg van de Tweede Wereldoorlog ontstonden te waarborgen. Dat gebeurde bilateraal (m.n. Sowjet-Franse samenwerking, normalisering Sowjet-Westduitse betrekkingen) en multilateraal (regeling West-Berlijn, EVC). Hoewel nog steeds "invloedrijke kringen" in het Westen zich van de psychologie van de koude oorlog niet wensen los te maken, heeft de officiële regeringspolitiek van deze landen zich er grotendeels aan onttrokken. Niettemin zal om de ontspanning onomkeerbaar te maken en een solide vrede te waarborgen nog hard gestreden dienen te worden, o.m. tegen hen

die de Slotacte

die de Slotacte van Helsinki als een cover trachten te gebruiken om inmenging te plegen in de binnenlandse aangelegenheden van socialistische landen en voor "anticommunistische en anti-Sowjetdemagogie in de stijl van de koude oorlog". Min of meer suggereert Breznjew dat niet zozeer de Westelijke regeringen als wel de ongrijpbare Westerse pers voor het "aanwakkeren van wantrouwen en vijandschap jegens de socialistische landen" de detente blijft tegenwerken.

10. Van beslissende betekenis om de dreiging van een nieuwe wereldoorlog te verminderen noemt Breznjew de "wending ten goede" in de betrekkingen met de VS. Het gehele systeem van akkoorden tussen de SU en de VS berust op het wederzijdse begrip dat het ontwikkelen van vreedzame gelijke betrekkingen een noodzaak is. Het gehele complex van verdragen tussen de SU en de VS heeft een vaste politieke en juridische grondslag gelegd voor wederzijds voordelige samenwerking op basis van vreedzame coëxistentie. Tot op zekere hoogte wordt door deze akkoorden het gevaar voor het uitbreken van een kernoorlog verminderd. Voor de toekomst van de Sowjet-Amerikaanse betrekkingen bestaan volgens Moskou goede vooruitzichten, althans zolang het vaste voornemen blijft bestaan om meningsverschillen en disputen niet met geweld, dreigingen en wapengekletter, maar met vreedzame, politieke middelen op te lossen. Kan de ontwikkeling van de Sowjet-Amerikaanse betrekkingen in het algemeen genomen als positief worden aangemerkt, toch wordt zij nog gekompliceerd door een reeks van belangrijke factoren. Ook hier geldt, aldus Breznjew tot zijn auditorium, dat "invloedrijke krachten" in de VS tegen verbeterde betrekkingen met de SU, tegen internationale ontspanning zijn. Zij stellen de politiek van de SU in een vals licht en roepen onder verwijzing naar een "verzonnen Sowjet-dreiging" tot opvoering van de bewapeningswedloop op. Inspanningen gericht op het terugschrijven van de bewapeningswedloop behoren onder de verklaarde doelstellingen van Breznjews "vredesprogram" uiteraard tot een van de consumptieve elementen van het gehele pakket.

11. Het vredesprogram van het XXVe Partijcongres wil door de CPSU beschouwd zijn als een organische voortzetting en ontwikkeling van het vredesprogram van het XXIVe Partijcongres, het zgn.

"programma van de

"programma van de verdere strijd voor vrede en internationale samenwerking, voor vrijheid en onafhankelijkheid van de volkeren". Met het politieke én propagandistische vuurwerk dat met dit program werd afgestoken zullen de verschillen dus betrekkelijk gering blijven. Centraal zullen staan inspanningen om te komen tot SALT II, tot internationale verdragen over algehele en volledige stopzetting van kernwapenproeven, verbod en vernietiging van chemische wapens, verbod op de aanmaak van nieuwe soorten massavernietigingswapens; inspanningen om beweging te krijgen in de MBFR-onderhandelingen, die op een dood punt zijn; pogingen tot het in de praktijk ingang doen vinden van systematische terugschroefing van defensieuitgaven ("militaire uitgaven"), bijeenroeping van een wereldontwapeningsconferentie; likwidatie van resterende oorlogshaarden, m.n. een vredesregeling voor het Midden-Oosten en in dat kader stopzetting van de bewapeningswedloop in het Midden-Oosten; versterking van het internationale ontspanningsproces door het totstandbrengen van concrete vormen van wederzijds voordelige samenwerking; volledige implementatie van de Slotacte van Helsinki; waarborging van de veiligheid in Azië door collectieve inspanningen van de Aziatische staten; het sluiten van een internationaal akkoord over niet-aanwending van geweld in de internationale verhoudingen; volledige likwidatie van de overblijfselen van het koloniale systeem en van de haarden van kolonialisme en racisme; opheffing van kunstmatige belemmeringen in de internationale handel. Een sterke kant van Russische vredesprogramma's is wellicht juist de suggestie dat politiek óók de kunst van het onhaalbare is.

12. Uitvoerig gaat de Russische partijleider in op ontwikkelingen in de communistische "wereldbeweging", op het probleem van haar eenheid, op de betekenis van meningsverschillen die tussen zusterpartijen bestaan of zich nog zullen voordoen en het belang van het beginsel van het "proletarisch internationalisme". Waar de zogeheten klassevijand zijn anticommunistische acties actief op internationaal niveau coördineert mag volgens Breznjew van het machtige en beproefde wapen van het "proletarisch internationalisme" niet worden afgezien. Kennelijk geldt dit "proletarisch internationalisme" voor de CPSU als het belangrijkste middel waarmee de acties van de comm. partijen op internationaal niveau actief worden

niveau actief worden gecoördineerd. Juist waar men hier en daar oppert om dit "internationalistisch" principe maar prijs te geven, stelt Breznjew het partijcongres voor om in Moskou een heldenmonument op te richten, dat de trouw van de CPSU aan het principe van het "proletarisch internationalisme" moet gaan symboliseren. De normen van gelijkgerechtigheid en respect voor de zelfstandigheid van elke CP worden door de CPSU weliswaar onderschreven, meningsverschillen en gedifferentieerd optreden van afzonderlijke partijen betekenen ook voor de CPSU niet meer à priori gevaar voor de eenheid van de comm. partijen, de these van de onafhankelijkheid van alle partijen betekent ook voor de CPSU dat er geen partij of richtinggevend centrum meer is. In de praktijk echter zal de CPSU als primus inter pares haar leidinggevende rol, b.v. als initiatiefnemer of trendzetter, nauwelijks aan betekenis laten inboeten. De akkomodatietendenzen stelden Moskou o.a. in staat om de Joegoslavische Bond van Communisten en de Roemeense CP, die op de vorige Europese Conferentie van communistische partijen (1967) nog verstek lieten gaan, nu voor een dergelijke topconferentie te winnen. Die winst is binnen, zij het dan dat de komende conferentie, welke oorspronkelijk in het eerste halfjaar van 1975 had zullen plaatsvinden, nog steeds niet plaatsvond. Het is duidelijk dat onafhankelijk gezinde partijen zich inderdaad niet laten afhouden van hun zelfstandige inbreng. De akkomodatietendenzen waaraan Moskou toegaf betekenen anderzijds niet - zoals Breznjew op het congres waarschuwde - dat de poorten open zouden zijn voor allerlei "compromissen in principiële aangelegenheden" (van het marxisme-leninisme) of concessies aan "tijdelijk opportunisme" (opheffing van de these van de diktatuur van het proletariaat door de Franse CP?), dat zijns inziens aan elke partij die daaraan toegeeft uiteindelijk alleen maar schade kan berokkenen. De strijd over welke begripsinhoud zou moeten worden gegeven aan het beginsel van het "proletarisch internationalisme" lijkt te kunnen worden beslist ten gunste van de voorstanders van "solidariteit in diversiteit" (CP van Joegoslavië, Italië, Roemenië). Met het aanvaarden van een lossere eenheid in de communistische wereldbeweging hoopt Moskou zich echter ongetwijfeld van des te grotere voordelen te verzekeren. Niet zelden kreeg men in het Roemeense geval reeds de indruk, dat Roemenië's "onafhankelijke" opstelling in bepaalde opzichten de Sowjetbelangen veeleer dient

dan schaadt.

dan schaadt. Bovendien krijgt Moskou door wat meer versoepeling in de relaties en standpunten bepaald niet minder kansen om het traditionele pleidooi voor eenheid gewoon voort te zetten (handhaving van eigen standpuntbepaling), zonder dat daarbij zoals voorheen de hegemonistische neigingen van de CPSU al te zeer in het oog springen. Blijven doelstellingen en belangen ongetwijfeld, ook de CPSU lijkt meer en meer in te zien dat alles nu aankomt op de cosmetische kunst van het "coördineren".